



Warszawa, dnia 21. LUT. 2014

DP.5140.9.2014.

DECYZJA NR 154 / 2014

Na podstawie przepisów art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 3 i 4, art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003r. Nr 162, poz. 1568 - z póź. zm.), w trybie art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2013, poz. 267), w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków orzeka:

wpisać do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego dawny zbór mennonitów (dom modlitwy mennonitów), murowany, zbudowany w 1864 roku, zlokalizowany na działce o nr ewid. 262, obręb Nr 0033, w Nowym Wymyśle, gm. Gąbin, pow. plocki, wraz z otoczeniem.

- Niniejszym wpisem obejmuje się obiekt położony na terenie działki ew. o nr 262, obręb Nr 0033, oznaczony linią w kolorze czerwonym. Obszar posesji oznaczono kolorem zielonym, odpowiada on obszarowi ww. działki ew.
- Strefę otoczenia ustala się w granicach w/w działki ewidencyjnej w celu ochrony wartości widokowych oraz ochrony przed oddziaływaniem szkodliwych czynników zewnętrznych.
- Załącznik graficzny do niniejszej decyzji stanowi jej integralną część.

Uzasadnienie

Dnia 3 grudnia 2012 roku, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Warszawie wszczął postępowanie o wpis do rejestru zabytków dawnego zboru mennonitów (domu modlitwy mennonitów), położonego w Nowym Wymyśle. W dniu 17 grudnia 2012 roku odbyły się oględziny obiektu oraz terenu działki, na którym jest posadowiony.

Na wniosek Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie z dnia 2012.11. 28, l.dz. DP.5140.22.2.2012, Narodowy Instytut Dziedzictwa wydał specjalistyczną opinię z dnia 2013.01.30, dotyczącą wpisania przedmiotowego zabytku do rejestru.

Murowany zbór mennonicki w Nowym Wymyśle został zbudowany w stylu eklektycznym wg projektu nieznanego autora w 1864 roku, na działce należącej do Michaela Lotera, który sfinansował również większą część niezbędnych do jego wzniesienia materiałów budowlanych. W czasie I wojny światowej budynek został częściowo rozebrany. W 1924 roku zbór został odbudowany i wyremontowany. W tym czasie wykonano zapewne malowidła w głównej sali. Po drugiej wojnie światowej dokonano konsekracji obiektu. W 1954 roku wykonano remont budynku i prace adaptacyjne w celu przystosowania go do funkcji świetlicy szkolnej, z częściowym zamalowaniem dekoracji malarskiej wewnątrz. W połowie lat 70-tych XX wieku w obiekcie urządzono punkt skupu ziół dla „Herbapolu”.

Zabytek położony jest w centralnej części wsi, przy południowej granicy niewielkiej prostokątnej działki, tuż przy drodze. Jest orientowany, wzniesiony z cegły i otynkowany, na planie prostokąta o osi wzdłużnej wsch.-zach, jednokondygnacyjny, nakryty dachem

trzyspadowym, pokrytym blachą łączoną na rąbek. Bryła budynku jest zwarta i jednorodna. Elewacje otynkowane o jednolitym wystroju architektonicznym – z wyodrębnionym, wspólnym dla wszystkich elewacji, niskim cokolem, boniowane, z obiegającym je belkowaniem z dolnym profilowanym gzymsem, gładkim fryzem tynkowym i wydatnym gzymsem wieńczącym. Elewacja zachodnia – frontowa, jest symetryczna, trzyosiowa, dwukondygnacyjna, zwieńczona trójkątnym ogzymsowanym szczytem, w zwieńczeniu którego zamontowano metalowy krzyż. Articulację fasady stanowią otwory okienne umieszczone w trzech prostokątnych płycinach, obramowane profilowanymi opaskami. Pozostałe elewacje są analogiczne, jednokondygnacyjne, wyniesione na cokole, zwieńczone opisanym belkowaniem. Wnętrze jednoprzestrzenne z wydzielonymi w przyziemiu części zachodniej chórem muzycznym oraz trzema pomieszczeniami w przestrzeni podchórowej, przekryte stropem z półkolistą fasetą wspartą na wydatnym profilowanym gzymsem. Część wschodnią i środkową obiektu zajmuje sala główna. W części zachodniej wykonano emporę chóru muzycznego, pod którą wydzielone są trzy pomieszczenia. Ściany domu modlitwy ozdobione są zachowanymi fragmentarycznie malowidłami: marmoryzacją w partii przyziemia, w partii gzymsu i fasety - dekoracjami o motywach geometrycznych – w formie fryzu arkadowego.

Jak wynika z opinii Narodowego Instytutu Dziedzictwa, obiekt posiada wartości historyczne, naukowe i artystyczne. Zachował autentyczną substancję i formę historyczną z czasu budowy i odbudowy po I wojnie światowej. Jego harmonijna bryła, artikulacja elewacji, detal architektoniczny, kompozycja wnętrza i wystrój malarski są wciąż czytelne. Zachowana substancja historyczna nadal prezentuje rozwiązania charakterystyczne dla architektury historyzującej XIX wieku, prezentuje zanikające techniki budowlane, konstrukcje oraz wystrój architektoniczny i malarski z 2 połowy XIX wieku i okresu międzywojennego. Jest jednym z 9 zachowanych obiektów sakralnej architektury mennonickiej na terenie kraju – świadczącym swoją formą o przekształceniach w architekturze tej społeczności pod wpływem przemian politycznych, społecznych i kulturowych w 2 poł. XIX wieku. Miał wyjątkowe znaczenie dla społeczności mennonickiej Wymysła - pełniąc funkcje sakralne – jednoczył tę społeczność, która zachowała swą tożsamość, odrębność kulturową głównie dzięki łączącym ją zasadom religijnym. Był też świadkiem przemian religijnych tej wspólnoty skupiając i jednocząc jej odłamy.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 roku nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego, lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. W myśl art. 9 ust. 2 - w trybie określonym przez ust. 1 wyżej przytoczonego artykułu - do rejestru zabytków może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru.

Definicja legalna zawarta w art. 3 pkt.1 ustawy z dnia 32 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa, iż zabytek nieruchomy to nieruchomości, jej część lub zespół nieruchomości. Wobec powyższego w związku z zasadą prawa cywilnego wyrażoną w art. 46 § 1 Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 – z późn. zm.) – mówiącą, iż nieruchomościami są części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności (grunt) jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności – wynika, iż ochroną prawną na mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków,

objęty jest obiekt wraz z gruntem w granicach jego fundamentowania.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 litera c w/w ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki nieruchome będące dziełami architektury i budownictwa. Z uwagi na zachowane wartości historyczne, architektoniczne i naukowe, obiekt odpowiada definicji legalnej zabytku zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zostaje wpisany niniejszą decyzją do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego i podlega, wraz z otoczeniem, ochronie prawnej.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom, na podstawie art. 127 KPA, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć za pośrednictwem tutejszego urzędu zgodnie z art. 129 § 2 KPA w terminie 14 dni od doręczenia przedmiotowej decyzji.

UWAGA: NUMER REJESTRU ZABYTEKÓW JEST NADAWANY PO STWIERDZENIU WYKONALNOŚCI NINIEJSZEJ DECYZJI



MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Rafał Nadolny

Załączniki:

1. Kopia mapy ewidencyjnej z oznaczeniem granic wpisu do rejestru zabytków,
2. Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru.

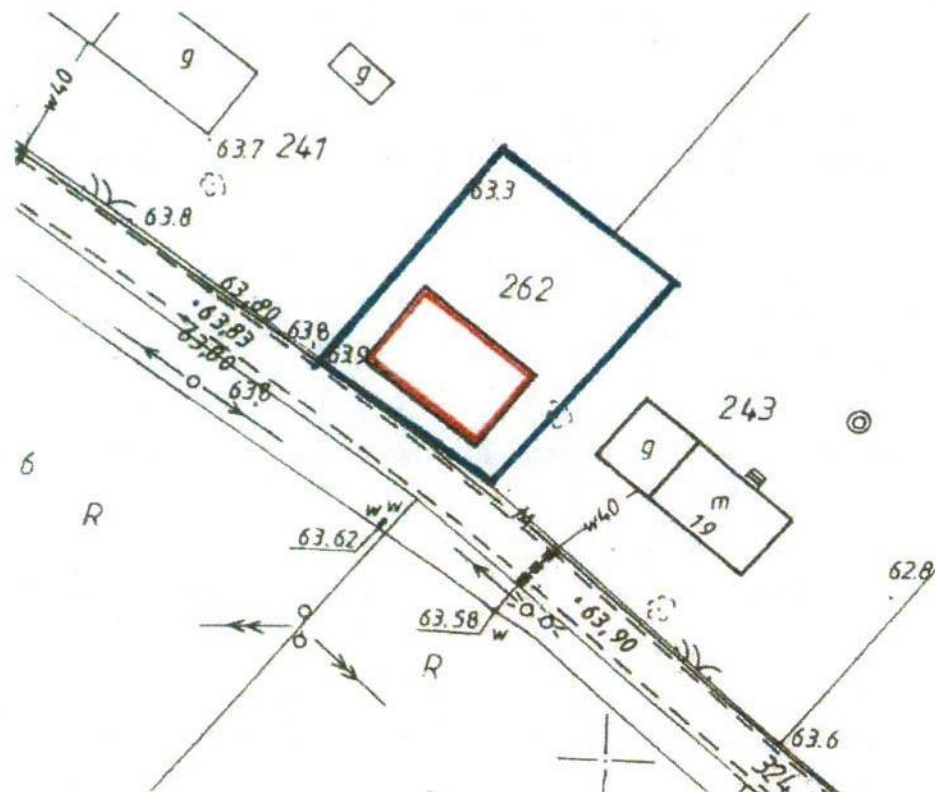
Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Gąbin,
2. Soltys wsi Nowe Wymysle,
3. 4 x WUOZ a/a (nr rej,teczka obiektu, KW, kataster)

Do wiadomości:

1. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Kopernika 36/40, Warszawa,
2. WUOZ Delegatura w Plocku.

Opracowała: Dorota Zaremba (24) 262 76 71, 262 75 58, wew. 25



Załącznik do decyzji nr 154/2014 z dnia 21. LUT. 2014, l.dz.
 DP.5140..9..2014,
 w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa
 mazowieckiego dawnego zboru mennonitów (domu modlitwy mennonitów),
 zlokalizowanego na działce o nr ewid. 262, obręb Nr 0033, w Nowym
 Wymyslu, gm. Gabin, pow. plocki, wraz z otoczeniem.

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
 KONSERWATOR ZABYTKÓW
 ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
 tel. 22 44 30 400, fax: 22 44 30 401
 www.mwzkz.pl

-1-

Oznaczenia:

dawny zbor mennonitów

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
 KONSERWATOR ZABYTKÓW
Rafał Nadolny
 Rafał Nadolny